

Kansen voor jonge kinderen in regio Helmond-Peelland vergroten

op weg naar een integrale aanpak

maart 2024

SWV Helmond-Peelland PO ziet een toename in de aanvraag van toelaatbaarheidsverklaringen bij 4 t/m 7 jarigen in de regio Helmond-Peelland. Hoe kan deze trend worden verklaard? De verwachting was dat de groei een directe relatie had met de demografische ontwikkelingen binnen deze regio en met name de internationalisering van de doelgroep. Uit een eerste onderzoek is echter gebleken dat de belangrijkste oorzaak hier niet lijkt te liggen, maar waar dan wel? Reden voor verder onderzoek.

Uit het vervolgonderzoek komen opvallendheden naar voren in de volgende factoren die het aantal TLV-verwijzingen zouden kunnen beïnvloeden: de route van kinderopvang of onderwijs naar zorg, de verandering in context van het jonge kind en hulpvragen van jongens versus meisjes.

Samen op weg naar een integrale aanpak

De bevindingen uit het onderzoek geven aanknopingspunten om verder aan de slag te gaan en de kansen voor jonge kinderen in de regio Helmond-Peelland te vergroten:

 De route richting zorginstanties stagneert en lijkt verstopt te zijn. In de tussentijd zitten kinderen niet op de juiste plek. Wat kunnen we in de tussentijd wél doen?

 Hulpvragen veranderen en worden complexer. Wat bieden we al aan en wat werkt? Wat moet anders? Willen we preventief ingrijpen of zijn we soms te vroeg? In hoeverre krijgen kinderen kans om regulier te starten?

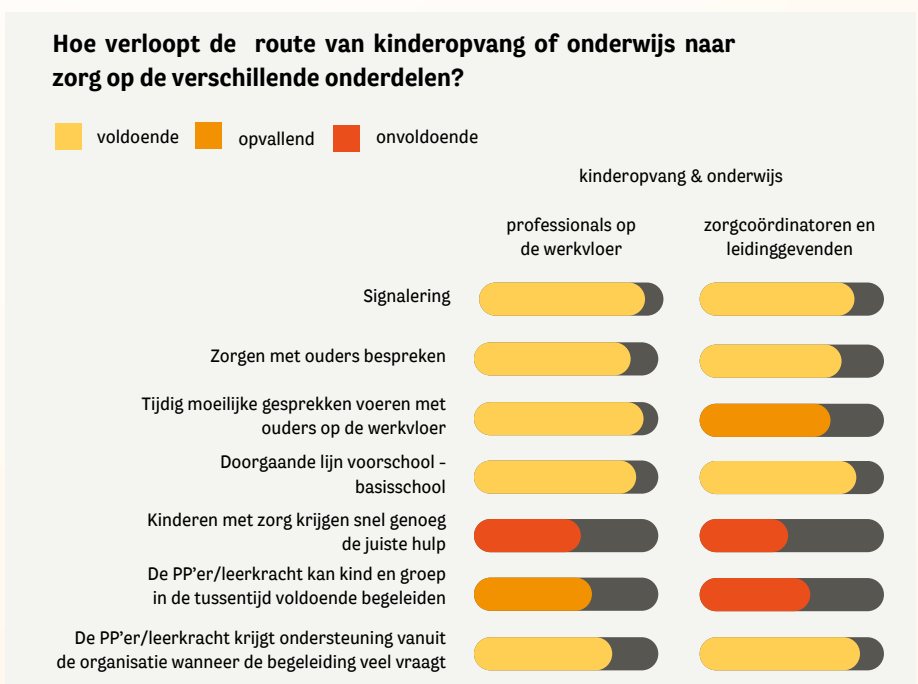
 De actieve ouderbetrokkenheid lijkt te zijn veranderd. Is het nodig om deze te bevorderen? Hoe kunnen we dit dan bewerkstelligen?

 Er is een verschil in hulpvragen tussen jongens en meisjes. Houden we voldoende rekening met deze verschillen in ons aanbod?

 Culturele verschillen, meertaligheid en nieuwkomers spelen mogelijk een grotere rol dan gedacht vanuit het eerste onderzoek. Houden we voldoende rekening met Nederlands- en anderstaligen en de culturele diversiteit?

De route van kinderopvang of onderwijs naar zorg

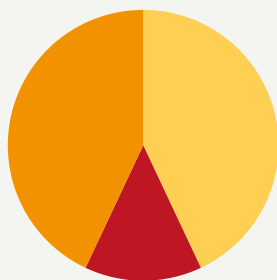
De tijdige signalering en het bespreken van deze signalering op de werkvloer gaat goed. De samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs & zorg en de snelheid van een doorverwijzing behoeven aandacht. De hulp en steun vanuit de organisatie wordt gevoeld maar ondanks deze interne hulp lukt het niet om kinderen met zorgvragen in de tussentijd voldoende te begeleiden. Door een groot aantal respondenten werd genuanceerd dat de kennis wel in huis is, maar dat het tekort aan menskracht, middelen en tijd een snelle doorverwijzing en goede samenwerking soms in de weg staat. Aan de zorgcoördinatoren en leidinggevenden werd daarnaast nog gevraagd of ze een goede samenwerking met externe zorgpartners ervaren. Zij voelen hier nog ruimte voor verbetering.

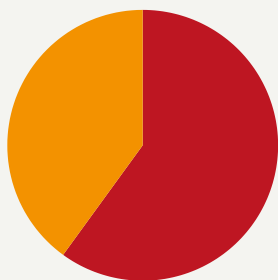
Gemiddelde wachttijd: van stellen hulpvraag tot eerste contact

< 1 week 1-2 weken > 2 weken

met GGD

met gemeente

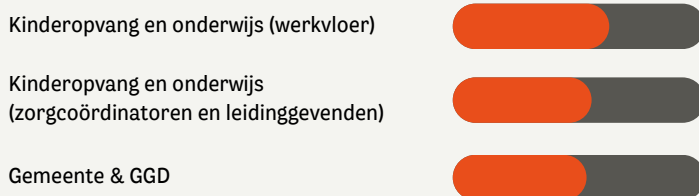
Hulpvragen komen snel genoeg binnen bij de GGD en gemeente en het matchen met de juiste zorgpartner is doorgaans ook geen probleem. Een aantal uitdagingen die door de GGD worden ervaren tijdens het matchingsproces zijn de wachtlijsten bij zorginstanties, complexe problematiek of problematiek die nog verhelderd dient te worden en het ontbreken van instemming op het voorgestelde zorgplan door ouders/verzorgers. Gemeenten onderschrijven de lange wachtlijsten bij zorginstanties en geven aanvullend aan dat het laat signaleren en niet tijdig betrekken van juiste disciplines ook een uitdaging is.

Verandering in context van het jonge kind

Een andere bevinding uit het onderzoek heeft betrekking op de verandering in de context van het jonge kind. Zowel de kinderopvang, het onderwijs en de gemeente zien een afname in de actieve ouderbetrokkenheid in de afgelopen 5 jaar. Mogelijke verklaringen die genoemd worden voor deze afname zijn: de belastbaarheid van ouders, prestatiegerichtheid, taalbarrières, cultuurverschillen en verschil van inzicht.

Hoe ervaar je de ouderbetrokkenheid?

voldoende opvallend onvoldoende

Naast de ouderbetrokkenheid wordt er ook een verandering waargenomen in het type hulpvragen. De meest genoemde veranderingen die door de verschillende professionals genoemd zijn, zijn als volgt:

Op welke thema's zie je een toename in hulpvragen?

	Spraak- taalontwikkeling /TOS	Complexe zorgvragen	Motorische ontwikkeling /zindelijkheid	Gedrag Prikkelgevoelig- heid	Thuisituatie	Meertalig- heid	Toename diagnostisch onderzoek
Kinderopvang en onderwijs (werkvloer)	●	●	●	●			
Kinderopvang en onderwijs (zorgcoördinatoren en leidinggevenden)	●	●			●	●	
Gemeente & GGD		●				●	●

Omdat eerder onderzoek liet zien dat hulpvragen binnen regio Helmond-Peelland van voornamelijk autochtone jonge kinderen zijn, is in dit onderzoek niet actief bevraagd op het thema meertaligheid en culturele achtergrond. Opvallend was dat bij de open vragen deze thema's en het thema nieuwkomers wel vaak genoemd werden als onderwerpen van hulpvragen.

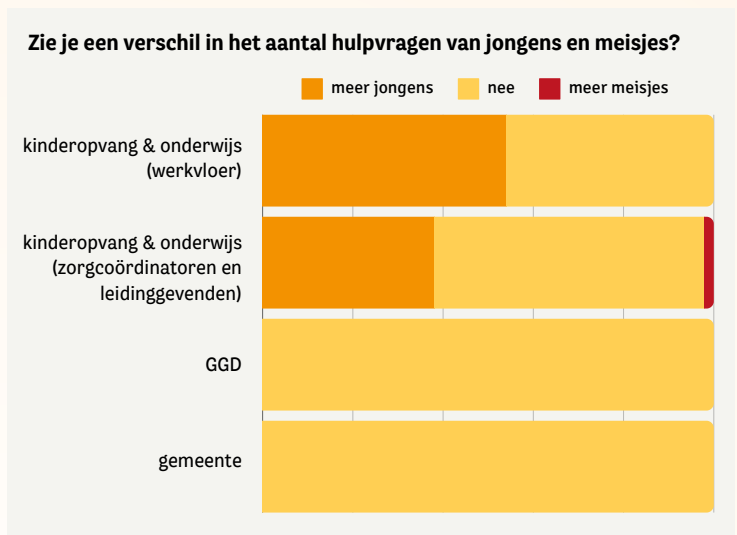

“We zien een toename van anderstalige leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond. Dit brengt taalproblemen met zich mee, alsmede opvoedkundige vraagstukken.”

Intern begeleider in het onderwijs

Hulpvragen jongens versus meisjes

De toelaatbaarheidsverklaringen die zijn afgegeven zijn in drie kwart van de gevallen voor een jongen. In het onderzoek is gevraagd of er verschillen werden gezien in het aantal hulpvragen van jongens of meisjes ten opzichte van 5 jaar geleden. De professionals uit de kinderopvang en het onderwijs zien meer hulpvragen van jongens, de gemeente en GGD zien geen verschil. Een mogelijke verklaring voor dit verschil is dat in de kinderopvang en het onderwijs de volledige populatie wordt gezien en de GGD en gemeente zien alleen de kinderen met een hulpvraag. Daarnaast laten jongens vaker externaliserend gedrag zien waardoor ze eerder opvallen maar mogelijk worden ze niet altijd doorverwezen naar de GGD en gemeente.

Tijd voor actie!

Tijdens de conferentie jonge kind op 10 januari 2024 georganiseerd door SWW Helmond-Peelland PO in samenwerking met gemeente Helmond en ondersteund door BCO Onderwijsadvies en -ondersteuning is een eerste stap gezet om te komen tot concrete oplossingsrichtingen. Een mooi startsein om te werken aan de gezamenlijke missie: nog meer kansen creëren voor alle jonge kinderen. De aanwezige professionals uit de kinderopvang, onderwijs, GGD en gemeenten gingen in de brainstormsessie actief aan de slag om vanuit verschillende perspectieven te kijken naar hoe we jonge kinderen meer kansen kunnen bieden. Er is gesproken over het versterken van de samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs en zorg (gezamenlijke verantwoordelijkheid), het vergroten van kennis en kunde binnen het reguliere aanbod (inclusievere gedachte), betrekken van opleidingen en studenten in de huidige context, meer mannen of professionals met een andere cultuurachtergrond aantrekken in het werkveld en een betere informatieverstrekking aan nieuwkomers.

“Niets doen is geen optie. Ieder kind verdient een kans, waarbij we het gezamenlijk belang van vroegtijdig signaleren en handelen samen oppakken om te voorkomen dat zwaardere zorg op een later moment nodig is.”

Erik Wissink

Netwerk Jonge Kind

Als samenwerkingsverband hebben we een stuurgroep geformeerd waarin we samen met (voor)schoolse partners en gemeenten optrekken. Op 15 mei 2024 vond de eerste stuurgroepbijeenkomst plaats. Hierin is besloten om samen een 'Netwerk Jonge Kind' te gaan vormen. Met dit netwerk willen we een beweging in gang zetten en concreet gaan werken aan de opgaven rondom het jonge kind om zo te komen tot meer ontwikkelkansen.

Er wordt een ambitedocument opgesteld waarin partijen de intentie uitspreken om een beweging op gang te brengen voor het jonge kind en vervolgens samen te gaan werken om de gestelde ambities te gaan bereiken.

We selecteren een aantal pilots die als doel hebben om nieuwe oplossingen te genereren. De pilots zetten de beweging naar meer inclusie en meer ontwikkelkansen voor het jonge kind daadwerkelijk in gang. De pilots worden uitgevoerd door de partijen uit het netwerk. Zij werken vanuit eigen initiatief en verantwoordelijkheid, maar wel vanuit de gedeelde ambitie van het netwerk.

Na de zomervakantie zal er een volgende stuurgroepbijeenkomst plaatsvinden, waarin de pilots worden geselecteerd en waarin we gaan nadenken over hoe we deze goed kunnen monitoren, zodat we de oplossingsrichtingen goed kunnen volgen en daar lering uit kunnen trekken. Op deze manier maken we optimaal gebruik van het lerende netwerk dat ontstaat en kunnen we, in onderlinge samenhang van professionele organisaties rondom het kind, met elkaar blijven leren en ontwikkelen.

Als er vragen zijn kun je contact opnemen met Lobke van Kraay of Wendy Hensing.

Lobke van Kraay

l.vankraay@sww-peellandpo.nl
po.sww-peelland.nl

Wendy Hensing

w.hensing@sww-peellandpo.nl
po.sww-peelland.nl

Bekijk het eerste onderzoek

